

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobců: **a) Obec Přísečná,** se sídlem Přísečná 25, Český Krumlov, **b) Zambelli – technik, spol. s r. o.,** se sídlem Tovární 177, Domoradice, oba zastoupeni JUDr. Michalem Bernardem, Ph.D., advokátem se sídlem Příběnická 1908/12, Tábor, proti žalovanému: **Městský úřad Český Krumlov,** se sídlem Kaplická 439, Český Krumlov, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **CARTHAMUS, a. s.,** se sídlem Václavské nám. 775/8, Praha 1, zastoupená JUDr. Tomášem Sequensem, advokátem se sídlem Jungmannova 745/24, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti osoby domáhající se postavení osoby zúčastněné na řízení **KOMAXO, s. r. o.,** se sídlem Jateční 854, Kolín, zastoupené JUDr. Tomášem Sequensem, advokátem se sídlem Jungmannova 745/24, Praha 1, proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 2. 12. 2015, č. j. 10 A 16/2015 – 72,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Osoba domáhající se postavení osoby zúčastněné na řízení KOMAXO, s. r. o., **je povinna** zaplatit žalobcům na náhradě nákladů řízení částku 6.364,60 Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. Michala Bernarda, Ph.D.

III. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

IV. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 2. 12. 2015, č. j. 10 A 16/2015 - 72, rozhodl, že společnost KOMAXO, s. r. o., (dále jen „stěžovatelka“)

není osobou zúčastněnou na řízení. V odůvodnění usnesení krajský soud uvedl, že případné zrušení napadeného rozhodnutí o prodloužení zkušebního provozu nebude mít žádný přímý dopad do veřejných subjektivních práv stěžovatelky. Možné s tím související dotčení na soukromých právech, tj. dopady na soukromoprávní obchodní vztahy, nelze považovat za přímé dotčení práv ve smyslu ust. § 34 s. ř. s., a proto není rozhodné. V této souvislosti krajský soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2011, č. j. 2 Afs 40/2011 – 125, který je plně aplikovatelný i v nyní pojednávané věci.

Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., ve které namítala, že je s osobou zúčastněnou na řízení, které byl napadeným správním rozhodnutím prodloužen do 31. 12. 2016 zkušební provoz stavby „Úpravy tepelného zdroje v Č. Krumlově – Domoradicích na spalování biomasy“ v nejrůznějších smluvních vztazích, přičemž některé z nich jsou pro ni z ekonomického hlediska klíčové. Pokud by došlo ke zrušení napadeného správního rozhodnutí, osoba zúčastněná na řízení by nebyla oprávněna provozovat daný tepelný zdroj, což by se mohlo zásadním negativním způsobem projevit na její ekonomické situaci. Vzhledem k zásadním ekonomickým vztahům mezi stěžovatelkou a osobou zúčastněnou na řízení, bude stěžovatelka výsledkem probíhajícího řízení o žalobě přímo dotčena na vlastních právech, přičemž je nepochybné, že výsledek tohoto řízení bude mít bezprostřední vliv na její právní postavení. Stěžovatelka považuje podanou žalobu za účelovou, protože jejím cílem je znemožnit provozování tepelného zdroje a souvisejících zařízení, a tím poškodit její podnikatelské aktivity i osoby zúčastněné na řízení. Z tohoto důvodu považuje stěžovatelka za nutné, aby mohla přímo hájit svá práva v soudním řízení. Krajský soud však stěžovatelce nepřiznáním postavení osoby zúčastněné na řízení neumožnil v rozporu se s. ř. s. řádné hájení jejích práv. Z uvedených důvodů stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobci (dále jen „účastníci řízení“) ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedli, že smyslem institutu osoby zúčastněné na řízení je zajistit ochranu práv osob odlišných od účastníků řízení, pokud se vydané rozhodnutí (či jeho nevydání) přímo dotýká jejich práv a povinností. Taková osoba musí splňovat jak formální, tak materiální podmínku účastenství. Stěžovatelka sice splnila formální podmínku pro přiznání tohoto statusu, ale materiální podmínka splněna nebyla. Stěžovatelka nemůže být přímo dotčena ve svých právech a povinnostech. Ve svých právech může být dotčena pouze nepřímo, prostřednictvím smluvních vztahů s osobou zúčastněnou na řízení. Dotčena přímo by mohla být pouze ve svých obchodních zájmech, což však není kritérium pro přiznání postavení osoby zúčastněné na řízení. Účastníci řízení se proto ztotožnili se závěrem krajského soudu a s jeho odkazy na příslušnou judikaturu Nejvyššího správního soudu. Tvrzení o dotčení v obchodněprávních vztazích není důvodem pro přiznání postavení podle ust. § 34 s. ř. s. Případné zrušení napadeného rozhodnutí nebude mít žádný přímý dopad do veřejných subjektivních práv stěžovatelky. Účastníci řízení považují podanou kasační stížnost za účelovou, vedenou pouze s cílem oddálit meritorní rozhodnutí ve věci. Jasným cílem stěžovatelky, která je zastoupena totožným právním zástupcem jako osoba zúčastněná na řízení, se kterou je i personálně propojena, je snaha o co největší přiblížení meritorního rozhodnutí ve věci datu, kdy napadené správní rozhodnutí pozbude svých účinků. Výše uvedenému tvrzení odpovídá také to, že kasační stížnost byla podána

poslední den lhůty na nepříslušný soud. Ze všech shora uvedených důvodu účastníci řízení navrhli, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle ust. § 34 odst. 1 s. ř. s. osobami zúčastněnými na řízení jsou osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a výslovně oznámily, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat.

Podle ust. § 34 odst. 4 s. ř. s. soud usnesením vysloví, že ten, kdo se domáhá postavení osoby zúčastněné na řízení, a podmínky pro to nesplňuje, není osobou zúčastněnou na řízení.

Nejvyšší správní soud se již otázku, komu lze a komu nelze přiznat postavení osoby zúčastněné na řízení zabýval v řadě rozhodnutí. Např. v rozsudku ze dne 14. 7. 2009, č. j. 2 As 44/2009 – 44, vyslovil, že hovoří-li nějaké ustanovení s. ř. s. o právu (ve smyslu oprávnění), míní tím veřejné subjektivní právo. Dovodil to především z ust. § 2 s. ř. s., podle něhož ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon. Svůj závěr opřel také o důvodovou zprávu k s. ř. s. a o odbornou literaturu. Proto Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku dospěl k závěru, že osobou zúčastněnou na řízení o zrušení rozhodnutí, jímž byla obchodní společnosti uložena pokuta za správní delikt spáchaný jejím zaměstnancem, není tento zaměstnanec tvrdící, že výsledek řízení před městským soudem může mít dopad na stanovení náhrady škody. Jedná se totiž o dotčení nepřímé s dopadem do soukromého subjektivního práva, resp. povinnosti. V rozsudku ze dne 20. 9. 2011, č. j. 2 Afs 40/2011 – 125, Nejvyšší správní soud uvedl, *„že důvodem účasti osoby zúčastněné na řízení je hájení vlastních práv dotčených správním rozhodnutím prostředky danými v § 34 odst. 3 s. ř. s., nikoliv poskytnutí pomoci jedné z procesních stran. Institut osoby zúčastněné na řízení upravený v § 34 s. ř. s. se liší od institutu dalšího či vedlejšího účastenství upraveného v § 92 a § 93 občanského soudního řádu.“* Svůj závěr pak formuloval v právní větě: *„Přímým dotčením na právech a povinnostech ve smyslu § 34 odst. 1 s. ř. s. v řízení o žalobě proti rozhodnutí o uložení administrativní sankce nelze rozumět možné následné dotčení na soukromých právech.“*

V této věci nebyla stěžovatelka účastníkem správního řízení a vydané správní rozhodnutí jí přímo nezakládá žádná práva ani povinnosti. Jí tvrzené dotčení na právech je výlučně ekonomické povahy a má bez jakýchkoliv pochybností povahu subjektivních práv soukromých, nikoliv veřejných. Tento výklad zákona není formalistický, ale naopak vychází z pohledu na právo jako vnitřně provázaný systém, kde nelze volně a chaoticky směšovat a zaměňovat jednotlivé instituty ochrany práv, ale je třeba jich využívat s ohledem na jejich smysl a účel.

Uvedený výklad není ani v rozporu s právem na přístup k soudu, jak tvrdí stěžovatelka. Podle čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod se může každý domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu. Kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, může se obrátit na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí, nestanoví-li zákon jinak. Z pravomoci soudu však nesmí být vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny. Z citovaného článku je patrné, právo na přístup k soudu v konkrétní věci přísluší pouze osobě, jejíž právo má být předmětem soudního řízení. Ve správním soudnictví se musí jednat o veřejné subjektivní právo. Z napadeného správního rozhodnutí však stěžovatelce žádné právo neplyne a jí tvrzené dotčení právní sféry je ryze soukromoprávní povahy (týká se jejího obchodního vztahu k osobě zúčastněné na řízení). Na tom nemůže nic změnit ani širší interpretace pojmu dotčení na právech ve smyslu dotčení právní sféry, jak vyplývá ve vztahu k žalobní legitimaci z judikatury. V každém případě by zde totiž musela být zcela přímá vazba mezi napadeným rozhodnutím a právní sférou stěžovatelky. V ust. § 34 odst. 1 s. ř. s. se totiž výslovně hovoří o přímém dotčení. Taková přímá vazba zde však není (je pouze zprostředkovaná) a kromě toho tvrzené dotčení se týká soukromoprávní sféry stěžovatelky, nikoliv sféry veřejnoprávní. Ve sporném případě by sice bylo na místě přiznat osobě domáhající se postavení osoby zúčastněné na řízení toto procesní postavení, ale v dané věci se rozhodně o sporný případ nejedná, neboť neexistence přímého dotčení veřejnoprávní sféry stěžovatelky v důsledku případného zrušení napadeného rozhodnutí je nepochybná.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle ust. § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl bez jednání postupem podle ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle kterého o kasační stížnosti rozhoduje zpravidla bez jednání.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V tomto řízení měli plný úspěch účastníci řízení, a proto mají právo na náhradu nákladů, které jim vznikly v souvislosti s právním zastoupením. Náklady řízení sestávají z odměny advokáta za jeden úkon právní služby ve výši 4.960 Kč (vyjádření ke kasační stížnosti) podle ust. § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a náhrady hotových výdajů ve výši 300 Kč podle ust. § 13 odst. 3 citované vyhlášky. Protože advokát je plátcem daně z přidané hodnoty (§ 14a odst. 1 citované vyhlášky), zvyšuje se jeho odměna o částku odpovídající této dani, kterou je povinen odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tj. o 1.104,60 Kč. Celková částka náhrady nákladů řízení proto činí 6.364,60 Kč

Městskému úřadu Český Krumlov Nejvyšší správní soud náhradu nákladů nepřiznal, protože mu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť jí soudem nebyla uložena žádná povinnost, v souvislosti s níž by jí náklady vznikly, a ani nenavrhla, aby jí bylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení z důvodů zvláštního zřetele hodných (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. února 2016

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu